

dalmakhoz képest kis királyság számára is jó lehetőség volt a kínai és a japán kapcsolat fenntartása, mivel ezzel az országa presztízsét tudta növelni.

Matthew C. Perry hajói 1853. május 26-án érkeztek meg Nahába. Jöttüket nagy örömmel fogadta az 1846-tól kezdve Okinawán független misszionáriusi tevékenységet végző Bernard John Bettelheim, azonban az általa várt keresztény misszió helyett egy tisztán politikai és kereskedelmi megfontolások vezette hajórajjal találkozott. Perry sorhajókapitány felvilágosította arról, hogy ezt a szigetet támaszpontként felhasználva kíván Japánba hajózni.³⁹ Az okinawaiak kezdetben passzív ellenségességgel fogadták az amerikaiakat, tartva attól, hogy mit akarhat egy nagy távoli ország a kis szigeti királyságtól. A régens ellenezte az amerikai terveket kórház és raktár létrehozására, ennek ellenére Perry kijelölte ezekhez az épületeket és július 2-án továbbindult Japán felé.⁴⁰

A misszió megérkezése

Az amerikai hajók 1853. július 8-án érkeztek meg az Uraga-csatornába, ahol a húszezer lakosú Uraga 浦賀 város kikötője előtt léptek kapcsolatba a hatóságokkal. A japánok előbb megpróbálták elküldeni Perry hajóit, majd csupán alacsony rangú hivatalnokokat küldtek a fogadására. A türelmetlen sorhajókapitány 11-én az Edo-öböl bejáratát átlépve végeztetett felméréseket, a csónakokon érkező japán örszemeket pedig a gőzhajóival békésen meghátrálásra kényszerítette. Az amerikai fenyegetés hatására július 14-én Kurihamában 久里浜 egy külön erre a célra emelt épületben fogadták a japánok Perryt és átvették az általa hozott két levelet. A rövid fogadást követően 17-én Naha felé elhagyta Japánt, onnan pedig a kínai „Cum-Sing-Moonnál” (Jīnxīng mén 金星門)⁴¹ elhelyezkedő kikötőbe irányította hajóit, ami Makaó és Hongkong között helyezkedett el.⁴²

Fillmore elnök levele

Fillmore elnök levelében „hatalmas és jó barátként” szólította meg a japán császárt, akit a legnagyobb szimpátiájáról biztosított. A levél a Perry-expedíció fő céljaként a két ország közötti baráti és kereskedelmi kapcsolat kialakítását említette. Emellett a hajótörött amerikai tengerészek segítésére és fizetség ellenében a gőzhajók szénrel, ellátmánnyal való feltöltésének megoldására kérte a japán felet. A szövegben nem volt követelés, és nem volt nyoma fenyegetésnek arra az esetre, ha a kérést elutasítanák.

Perry első levele

Ezzel szemben a Perry által írt levél a misszió fő mozgatórugójának a Japán partjainál hajótörött bálnavadász hajók legénységével szembeni bánásmódot nevezte meg. A *Morrison*, a *Lagoda* és a *Lawrence* hajók esetét hozta fel bizonyítékként, amikor a japán fél ellenséges

³⁹ William Leonard Schwartz: Commodore Perry at Okinawa. From the Unpublished Diary of a British Missionary. *The American Historical Review*, Issue 51, (1946), Vol. 2. 262–276.

⁴⁰ Samuel Wells Williams (ed. by Williams, Frederick Wells): *A Journal of the Perry Expedition to Japan*. Kelly & Walsh, Yokohama, 1910. 8., 12., 46.

⁴¹ A kínai olvasatot mandarin nyelven adtam meg, azonban az angol ejtés a Dél-Kínában beszélt kantoni nyelvből lett átvéve. A karakterek kantoni jyutping átírása szerint „gam sing mun” módon ejtendők.

⁴² Schroeder 198–209.; J.W. Spalding: *The Japan Expedition. Japan and Around the World*. Redfield, New York, 1855. 146–170.